

8ο Δημοτικό Σχολείο
Πτολεμαΐδας

Αρχαιολογικό
Μουσείο Αιανής
Κοζάνης

Η κιβωτός των γεύσεων και το ταξίδι της στο χρόνο

Συμμετέχοντες

Σχολείο: 8^ο Δημοτικό σχολείο Πτολεμδας

Τμήμα: Δ2

Αριθμός μαθητών: 15

Αριθμός παλιννοστούντων/αλλοδαπών μαθητών: 1 / 2

Αριθμός μαθητών Roma: 2

Ένας μαθητής με εγκεφαλική παράλυση

Σύντομη περιγραφή του προφίλ της τάξης: Το συγκεκριμένο τμήμα Δ2 επιλέχθηκε λόγω του ιδιαίτερου προφίλ που παρουσιάζει. Στο σύνολο των μαθητών υπάρχουν αλλοδαπά παιδιά από Αλβανία, ένα παιδί που παλιννόστησε από Γερμανία, δύο παιδιά Roma, καθώς κι ένα παιδί με εγκεφαλική παραλυσία. Όλα τα παραπάνω παιδιά γνωρίζουν άριστα την ελληνική γλώσσα και δεν υπήρξε οποιοδήποτε πρόβλημα επικοινωνίας. Στο τμήμα είναι ευδιάκριτη η ιδιαίτερη σύνθεσή του, χωρίς όμως να δημιουργούνται αντιπαλότητες.

Ονόματα εκπαιδευτικών: Θωμάη Κατσαούνη (δασκάλα της τάξης υποδοχής), Ευγενία Χατζηαθανασίου (δασκάλα του τμήματος) και Αναστάσιος Τσογγίδης (δάσκαλος παράλληλης στήριξης).

Μουσείο: Αρχαιολογικό Μουσείο Αιανής Κοζάνης / Λ' ΕΠΚΑ

Αντικείμενα διαπραγμάτευσης: Αγγεία και αντικείμενα που σχετίζονταν με τη διατροφή στην αρχαιότητα.

Διαπολιτισμική δυναμική των αντικειμένων: Η γνωριμία – γνώση των αρχαίων διατροφικών συνηθειών αποτέλεσε αφορμή για να επέλθει η γνωριμία – προσέγγιση μεταξύ των παιδιών και των διατροφικών τους συνηθειών, που είναι ούτως ή άλλως διαφορετικές, λόγω της ετερογενούς προέλευσής τους.

Ονόματα αρχαιολόγων: Δήμητρα Θεοδώρου και Μαρία Ματαράγκα.

Στόχοι

Γνωστικοί

- Γνωριμία – γνώση του αρχαιολογικού πλούτου της περιοχής.

- Πρόκληση και ενδυνάμωση ενδιαφέροντος για την πολιτιστική κληρονομιά και την ανάγκη διαφύλαξής της.
- Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και ικανότητας των παιδιών.
- Γνωριμία με την ποικιλομορφία των διατροφικών συνηθειών άλλων περιοχών και των αναγκών που τις επιβάλλουν.
- Ανάπτυξη και καλλιέργεια της ικανότητας ενσυναίσθησης και αλλαγή προοπτικής.

Συναισθηματικοί

- Ενίσχυση αυτοπεποίθησης και προσωπικής υπερηφάνειας με την απόκτηση γνώσεων για το παρελθόν.
- Ανάπτυξη μιας «φιλικής» σχέσης ανάμεσα στα παιδιά και στο μουσείο-αρχαιότητα.
- Ενίσχυση δημιουργικότητας και αυτοέκφρασης.
- Κατανόηση των αποτελεσμάτων της συλλογικότητας και της συμμετοχής σε κοινή δράση με κοινό σκοπό.
- Σύσφιξη των σχέσεων μέσω της ομαδοσυνεργατικής μεθόδου.

Κιναισθητικοί

- Ψυχική και συναισθηματική έκφραση μέσω του θεατρικού παιχνιδιού.

Παιδαγωγικοί

- Συλλογική ταυτότητα, αίσθημα του ανήκειν και αυτοπροσδιορισμός.
- Ενίσχυση των αλλοδαπών, παλιννοστούντων και Roma μαθητών με την προβολή της «διαφορετικής» πολιτιστικής ταυτότητάς τους και ενσωμάτωση αυτών.
- Ενσωμάτωση και όχι απορρόφηση της διαφορετικότητας των μαθητών.
- Ανάπτυξη της ελευθερίας λόγου.

Δράσεις

- Παρακολούθηση ημερίδας στο πλαίσιο της υποδράσης 9.5 «Σχολικές επισκέψεις σε μουσεία στο πλαίσιο της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης» στο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης (1/12/2012). Γνωριμία εκπαιδευτικών και εκπροσώπων του μουσείου. Έναρξη της συνεργασίας.
- Εισαγωγή των παιδιών στο πρόγραμμα με δράσεις εντός της τάξης: ανάγνωση βιβλίων σχετικών με τη διατροφή, παρουσίαση εικόνων στο

διαδίκτυο και σχετική συζήτηση. Αφήγηση παραμυθιών και παρότρυνση των παιδιών να ζωγραφίσουν σχετικά θέματα. Από την παραπάνω δραστηριότητα προέκυψε και μικρή συλλογή με εικαστικά δημιουργήματά τους.

- Πρώτη συνάντηση – επαφή των παιδιών με τις αρχαιολόγους του μουσείου (14/2/2013).

Οι αρχαιολόγοι επισκέφθηκαν την τάξη, γνωρίστηκαν με τα παιδιά και ξεκίνησε η ανάπτυξη μιας αμφίδρομης σχέσης εμπιστοσύνης. Με τη μέθοδο βραχύχρονης ομαδοποίησης επιλέχθηκε το θέμα, με το οποίο θα ασχολούνταν η ομάδα. Μετά από ψηφοφορία, η τάξη αποφάσισε μεταξύ δύο θεμάτων, της ενδυμασίας και της διατροφής, να επεξεργαστούμε την ενότητα της διατροφής. Στο πλαίσιο αυτής της απόφασης τα παιδιά υποσχέθηκαν να ερευνήσουν, να μάθουν και να γνωστοποιήσουν διατροφικές συνήθειες δικές τους ή και παλαιότερων γενεών από τις οποίες κατάγονται. Με τον τρόπο αυτό θεωρήσαμε ότι μπορεί να επιτευχθεί η ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας.

Εικόνα 1. Οι αρχαιολόγοι επισκέπτονται την τάξη.

- Δεύτερη συνάντηση – επαφή των παιδιών με τις αρχαιολόγους του μουσείου (26/3/2013).

Στόχος της δεύτερης επίσκεψης ήταν η εμπύχωση των παιδιών και η πρόκληση ενδιαφέροντος για το θέμα. Πραγματοποιήθηκε μία μικρή παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας των παιδιών. Διαβάστηκαν και ακούστηκαν παραδοσιακές συνταγές και έγιναν συγκρίσεις μεταξύ των φαγητών και των ονομασιών τους. Αναπτύχθηκε η κριτική τους σκέψη με συγκρίσεις ανάμεσα στο παρόν και στο παρελθόν αλλά και μεταξύ των τρόπων καταγωγής τους.

- Επίσκεψη στο αρχαιολογικό μουσείο της Αιανής (4/4/2013).

Αρχικά, πραγματοποιήθηκε θεματική ξενάγηση με έμφαση στα αγγεία – αντικείμενα που σχετίζονταν με την αρχαία διατροφή και στη συνέχεια ακολούθησε η βιωματική προσέγγιση.

Στο πρώτο μέρος της διαδραματίστηκε θεατρικό παιχνίδι με ηθοποιούς τα ίδια τα παιδιά. Στο πλαίσιο αυτού του παιχνιδιού πραγματοποιήθηκε άλεσμα σιταριού σε χειρομύλι, ζύμωμα και πλάσιμο ψωμιού. Επίσης, παρασκευάστηκε παραδοσιακό αρχαίο γλύκισμα.

Εικόνα 2. Χρησιμοποιούμε αλεύρι για το ζύμωμα του ψωμιού.

Εικόνα 3. Ζύμωμα και πλάσιμο του ψωμιού.

Εικόνα 4. Φτιάχνουμε ένα αρχαίο γλύκισμα με μέλι και σουσάμι.

Στο δεύτερο μέρος της βιωματικής προσέγγισης με τίτλο «Δρόμο παίρνω, δρόμο αφήνω και τη γεύση μου γνωρίζω» τα παιδιά ανακοίνωσαν τα αποτελέσματα της γαστρονομικής τους έρευνας και έπαιξαν σχετικά παιχνίδια.

Εικόνες 5-6. Εργασίες των μαθητών μετά την επίσκεψη στο μουσείο.

Αξιολόγηση

Εκπαιδευτικοί και αρχαιολόγοι είμαστε πεπεισμένοι ότι καταβάλαμε κάθε δυνατή προσπάθεια για την ανάπτυξη της διαπολιτισμικής δεξιότητας των παιδιών αλλά και της δικής μας. Θεωρούμε ότι το πρόγραμμα έφερε το επιθυμητό αποτέλεσμα. Τα παιδιά συμμετείχαν σε όλα τα στάδια των δράσεων με ενθουσιασμό και ενδιαφέρον. Οι συνταγές των Βλάχων συνάντησαν τις συνταγές των παιδιών από την Αλβανία, οι συνταγές των Ποντίων συγκρίθηκαν με τις συνταγές των Roma και, φαίνεται απίστευτο, είναι όμως αληθινό, όλοι μας καταλάβαμε ότι ο σεβασμός στο διαφορετικό είναι αυτός που μας κάνει «νόστιμους» ανθρώπους.